

Llúcia Oliva: “Ara la tendència és fer el ‘fast-food’ de la informació”

29 d'Octubre, 2009

Llúcia Oliva és presidenta del Consell de la Informació de Catalunya. Ha treballat 25 anys a la televisió, com a reportera del programa de TVE *En Portada*, i ha estat corresponent de TV3 als Estats Units i de TVE a l'antiga Unió Soviètica i a Rússia. Ha fet periodisme d'investigació històrica, ha dirigit programes informatius a TVE Catalunya i, anteriorment, va treballar als diaris *Tele/eXpres*, *Catalunya/Express* i *Avui*. Té una llarga experiència com a docent universitària, i ha rebut els premis de la National Association of Hispanic Journalists (EUA, 2006) i el de Defensor del Menor y la Asociación de la Prensa de Madrid.

29/10/2009 - Marta Narberhaus / Júlia Tardà

Creus que el periodista és un professional ben valorat socialment?

Diuen que és dels professions menys valorats, juntament amb el polític. Però jo crec que el valor ens l'hem de guanyar nosaltres amb la nostra feina. Treballant de manera rigorosa i útil ens podem guanyar l'estima social.

A la televisió, s'hi veuen molts periodistes?

La gent confon els periodistes amb els presentadors que surten en els programes de 'telebrossa'. Com que ells es presenten com a periodistes, i actuen com a periodistes, la gent es pensa que els periodistes són això, però, en canvi, no saben com són els periodistes realment, ni com són els que treballen fent un servei públic ben fet.

Tenint en compte això, qui són els periodistes de debò?

En general, la gent que surt de la facultat i es posa a treballar de periodista té clar com ha de fer una informació ben feta, el què passa és que en el dia a dia sorgeixen molts problemes per la falta de temps. El bon periodista és algú honest, que intenta treballar amb independència, contrastar les informacions que té i treballar amb rigor.

Un exemple de periodisme de qualitat...

N'hi ha molts... Per exemple, el programa en que jo treballava a TVE, *En portada*, per a mi és un programa que intenta fer les coses amb rigor, amb honestedat i acuradament, però també n'hi ha d'altres, com el *30 Minuts*. També crec que, en general, a tots els informatius s'intenta fer bé la feina, però

depenent de les circumstàncies, de les condicions en què es treballa i, a vegades, de qui es té al davant... la qualitat és més o menys.

Molts periodistes joves es veuen exposats a condicions laborals precàries...

Això té a veure amb el fet que, en un moment determinat, el periodisme ha estat una professió que atreia molta gent, i aquí els governs i les universitats han fallat en la manera d'organitzar qui pot entrar a la facultat, qui no, com pot entrar i en quines condicions. Està mal fet el repartiment de les carreres a l'estat espanyol, especialment en les professions en que es necessita voluntat i vocació... no està pensat quines són les necessitats del país.

En el cas de periodisme, creus que s'hauria de limitar el número d'estudiants que entren a les facultats per any?

S'hauria de mirar si la persona té vocació, les seves ganes, l'interès... altres elements que no són única i exclusivament la nota. La capacitat de la gent per fer allò concret. Però ara hi ha tanta gent que sembla que això no es pot fer.

Val la pena treballar per quatre duros?

Hi ha tanta gent -i tots amb necessitat de treballar- que tothom està disposat a treballar per res. Aquest és el problema. En la vida hi ha un moment en què t'estàs formant i està bé tenir un sou adequat a això, a la formació. El fet de substituir gent de 50 anys -que són més cars- per gent de 25 -més barats- però, és injust. D'altra banda, la gent que té por de perdre la feina no pot treballar amb llibertat, i el periodista necessita poder treballar amb llibertat per realitzar el dret de la gent a saber, i si una persona pateix pel seu lloc de treball, això, no és possible.

Parlant de competència... Internet dóna les eines per fer de periodista, però tothom pot ser periodista?

Aquesta qüestió porta molta polèmica i és complexa... però hi ha una cosa clara, tothom pot aprendre a ser periodista. Poso com a exemple els *web-places* que hi ha als EUA; on es volen fer seriosos, als ciutadans se'ls dóna una formació abans de que es converteixin en periodistes socials. Per ser periodista es necessita una formació, has de saber quins són els teus principis, quins són els valors del periodisme, quin és el teu objectiu com a periodista, què pots fer i què no pots fer, quines són les limitacions ètiques que tens...

Desapareixerà la premsa escrita en favor dels mitjans online?

Encara hi ha mitjans en paper que tenen molt bones condicions de mercat, a la gent li agrada arribar a casa i llegir un diari o una revista. Internet té moltes possibilitats, però tot i això no veig un futur només de pàgines web, crec que els mitjans escrits sobreviuran.

Per què et vas fer periodista?

M'encanta explicar coses, les coses que passen, i m'agrada explicar-les a la gent. També m'agrada molt viatjar i m'atreien molt els altres països. Sempre havia pensat que volia fer periodisme internacional, que la gent d'aquí sabés què passava allà. Per aquesta vocació de voler explicar què passava als altres països em vaig fer periodista.

Has estat molts anys reportera de TVE. Tu creus que la societat vol, o necessita mitjans públics?

Crec que la societat els necessita, una altra cosa és que ho sàpiga que els necessita. Durant molt de temps, a l'estat espanyol, la TV pública no s'ha comportat sempre com una TV pública -independent i al servei del ciutadà-, sinó que ha estat, moltes vegades, al servei dels partits polítics que governaven, i això ha fet que la gent no li tingués confiança. A Catalunya és diferent, perquè tant la TV com la ràdio pública són mitjans valorats i que la gent segueix.

El periodista funciona per servir a la societat, el seu objectiu és vetllar pel dret a la informació del ciutadà, i també entretenir-lo i formar-lo. I aquí és on els mitjans públics es diferencien dels mitjans privats: quan fan informació, tenen els mateixos deures, però quan fan entreteniment la TV pública l'ha d'enfocar més a la formació, a aixecar el sostre educatiu de la gent, i la privada, millor si també ho fes, però si no... allà ells.

Com t'imagines la professió d'aquí a 20 anys?

No me l'imagino, la veritat. El periodisme que fèiem quan jo estudiava, als anys 70, no té res a veure amb el periodisme d'avui dia... Jo, com a periodista de televisió, almenys he canviat quatre vegades de sistema: vaig començar amb el cine, després el sistema industrial, el betacam, el digital... He vist tants canvis, que no m'atreveixo a dir com serà el periodisme el dia de demà. El que sí que crec és que un periodista, i avui dia tots els sectors de la societat, sempre estem en un camí en què cal aprendre contínuament i saber canviar. I això és una gran responsabilitat, el periodista responsable ha d'estar al dia i aprendre.

En general, els periodistes en són conscients del grau de responsabilitat que tenen sobre la societat?

Jo crec que sí, que tot i que avui dia hi ha periodistes que no estan tan preocupats per fer la seva feina ben feta com ho han estat d'altres, n'hi continua havent molts que són conscients de que estan fent un servei públic i que ho han de fer bé. Ara hi ha una tendència a fer el *fast-food* de la informació... però, la voluntat i la idea hi són, tot i que potser en el dia a dia s'oblidi com s'han de fer les coses.

Quin consell donaries a un jove periodista?

Que no deixi mai d'aprendre. La voluntat d'aprendre contínuament és un compromís per al periodista. Clar que no pot saber de tot, però sí que ha de tenir la voluntat d'aprendre coses noves i d'estudiar els temes sobre els quals treballa. Tampoc no ha de deixar mai de tenir curiositat i de preguntar el perquè.